

jest

word

es

es

Els Reglaments europeus i
l'evolució del Dret català de contractes, família i successions

jest

word

jest

jest

Els Reglaments europeus i l'evolució del Dret català de contractes, família i successions

INSTITUT DE DRET PRIVAT EUROPEU I COMPARAT
UNIVERSITAT DE GIRONA
(COORD.)

Dades CIP recomanades per la Biblioteca de la UdG

CIP 347(467.1) REG

Els Reglaments europeus i l'evolució del Dret català de contractes, família i successions / Institut de Dret Privat Europeu i Comparat, Universitat de Girona (coord.). – Girona : Institut de Dret Privat Europeu i Comparat de la Universitat de Girona : Documenta Universitaria, agost 2019. – 671 pàgines ; cm
Ponències de les Vintenes Jornades de Dret Català a Tossa, organitzades per l'Institut de Dret privat europeu i comparat de la Universitat de Girona els dies 20 i 21 de setembre de 2018
ISBN 978-84-9984-483-1

I. Universitat de Girona. Institut de Dret Privat Europeu i Comparat, organitzador II. Jornades de Dret Català a Tossa (2oes : 2018 : Tossa de Mar, Catalunya), autor 1. Dret català – Congressos

CIP 347(467.1) REG

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només pot ésser realitzada amb la autorització dels seus titulars, llevat excepció prevista per la llei. Dirigiu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si necessita fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47).

© dels textos: els autors

© de l'edició: Institut de Dret Privat Europeu i Comparat de la Universitat de Girona

© de l'edició: Documenta Universitaria®

www.documentauniversitaria.com

info@documentauniversitaria.com

ISBN: 978-84-9984-483-1

Dipòsit Legal: GI-1.144-2019

Imprès a Catalunya
Girona, agost 2019

Les Vintenes Jornades han estat organitzades per l'Institut de Dret privat europeu i comparat de la Universitat de Girona, en col·laboració amb l'Ajuntament de Tossa de Mar i el suport de:

Generalitat de Catalunya. Departament de Justícia

Universitat de Girona

Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya

Deganat dels Registradors de la Propietat, Mercantils i de Béns Mobles de Catalunya

Col·legi de Notaris de Catalunya

Facultat de Dret UB (Deganat)

Facultat de Dret UdG (Deganat)

Consell de l'Advocacia Catalana

Fundació d'Advocats de Girona

Col·legi d'Advocats de Terrassa

jest

word

es

es

SUMARI

PRIMERA PONÈNCIA

CONTRACTACIÓ I PROTECCIÓ DELS CONSUMIDORS

El Reglament europeu sobre llei aplicable a les obligacions contractuals (Roma I): *Aplicabilitat* espacial de la normativa elaborada a Catalunya en matèria de contractes..... 17

JOAQUIM FORNER DELAYGUA

1. Introducció.....17
2. Roma 1.....21
3. Dret català i Roma 1 26
4. Dret català, Roma 1 i Directives 39
5. Un apunt final sobre els conflictes interns de lleis..... 54
6. Bibliografia 55

Las afecciones registrales en la regulación de la compraventa en el Código Civil de Cataluña: Su regulación en la constancia registral de las arras y de la resolución consecuencia del cumplimiento de la condición resolutoria..... 63

RAFAEL ARNAIZ RAMOS

1. Introducción 63
2. Las afecciones en la regulación del contrato de compraventa del Libro VI 67

La conformitat de la prestació al contracte: qüestions des del Codi de consum 87

DRA. LÍDIA ARNAU RAVENTÓS

1. El context..... 87
2. La conformitat de la prestació al contracte: traces al Codi de consum..... 89
3. La conformitat del bé al contracte de compravenda: del CcoCat... al CCCat.....91
4. La conformitat dels serveis al contracte: cómo implementar-la?103

Acotacions del món pràctic: l'experiència judicial.....119

JOSEP MARIA BACHS ESTANY

1. Introducció.....	119
2. La problemàtica de partida per a legislar en matèria d'obligacions i contractes ..	120
3. Principals innovacions del Llibre VI	125
4. Conclusions	136
Apèndix I:	137
Apèndix II:	141

SEGONA PONÈNCIA ASPECTES DEL DRET DE FAMÍLIA

Los reglamentos (UE) 2216/1103 y 2016/1104, por los que se establece una cooperación reforzada en el ámbito de la competencia, la Ley aplicable, el reconocimiento y ejecución de resoluciones en materia de regímenes económicos matrimoniales y en materia de efectos patrimoniales de las uniones registradas..... 147

GUILLERMO PALAO MORENO

1. Aspectos introductorios.....	147
2. Competencia judicial internacional	154
3. Ley aplicable.....	163
4. Reconocimiento y ejecución de resoluciones	174
5. Valoración	178

Los matrimonios y parejas de hecho sujetas al Derecho catalán y los Reglamentos europeos 2016/1103 i 2016/1104181

ÁNGEL SERRANO DE NICOLÁS

1. Preliminar.....	181
2. Concepto de matrimonio y de unión registrada en la relación del CCCat con ambos reglamentos (UE) 2016/1103 y 2016/1104, de 24 de junio de 2016	185
3. Concepto y aplicación material del REM: «REM primario» y efectos frente a terceros, régimen propio de la vivienda habitual y materias excluidas	188
4. Universalidad y unidad de la ley aplicable: Adaptación de los derechos reales....	199
5. Vecindad civil catalana, residencia habitual, elección de ley y aplicación del Derecho civil catalán.....	200
6. Conclusión	208

Els aliments als fills: fonament i abast de l'obligació211

JORDI RIBOT IGUALADA

1. Introducció..... 211
2. Fonament de l'obligació paterno-filial d'aliments213
3. Abast de les obligacions legals dels progenitors 221

Perspectives de futur i noves formes de parentalitat 253

ESTHER FARNÓS AMORÓS

1. Introducció..... 253
2. Autonomia privada i filiació..... 255
3. Perspectives de futur: cap a formes col·laboratives de paternitat i maternitat?.. 273
4. Bibliografia 280

Acotacions en el món pràctic (II). Perspectiva notarial dels reglaments europeus 287

VÍCTOR J. ASENSIO BORRELLAS

- Introducció..... 287
- Situació pràctica 1..... 287
- Situació pràctica 2 290

Acotacions al món pràctic (II). Menors i relacions socials 303

DOLORS VIÑAS MAESTRE

1. Introducció..... 303
2. Xarxa social..... 304
3. Règim legal 305
4. Consentiment per a la cessió de dades a les xarxes socials 309
5. Sharenting 311
6. Conclusió 316
7. Bibliografia 320

TERCERA PONÈNCIA

ASPECTES DEL DRET DE SUCCESSIONS

El Reglament europeu de successions: presentació d'un joc de pesos i contrapesos..... 325

ALBERT FONT I SEGURA

1. Introducció..... 325
2. Finalitat i àmbit del RS: una lògica concatenada de pesos i contrapesos 331
3. Competència internacional d'autoritats 340
4. Determinació de la llei aplicable 354
5. Una aproximació conclusiva..... 368

El Dret civil català i el Reglament europeu de successions..... 371

M. ESPERANÇA GINEBRA MOLINS

1. La llei aplicable a la successió: «conflictes internacionals» vs. «conflictes interregionals»..... 371
2. La llei aplicable a les successions amb repercussió transfronterera 378

Perspectives de futur en l'àmbit del dret català de successions 403

ANTONI VAQUER ALOY

1. Introducció..... 403
2. Cap a un tractament unitari del testament i els instruments extratestamentaris de transmissió de riquesa 405
3. Les famílies reconstituïdes en la successió..... 429
4. Reformes derivades de desenvolupaments judicials..... 434
5. Altres modificacions mirant al futur 445
6. Annex 451

Acotacions pràctiques al reglament successori Europeu des del punt de vista notarial 459

VÍCTOR ESQUIROI JIMÉNEZ

1. Disposicions *mortis causa* 460
2. Declaració d'hereus abintestato 469
3. L'escriptura d'acceptació d'herència..... 476

**Impressions i necessitats del Reglament europeu de successions
650/2012. Anàlisi des de l'exercici de l'advocacia 483**

MERITXELL GABARRÓ I SANS

1. Introducció..... 483
2. Les incerteses de l'aplicació en el moment actual 484
3. Altres reflexions 501

Acotacions del món pràctic: aspectes registrals 503

ESTHER SAIS RE

1. Aspectes substantius..... 504
2. Aspectes formals 524
3. Breu relació d'altres aspectes registrals..... 540
4. Bibliografia 542

COMUNICACIONS

**Els conceptes jurídics de Dret internacional privat europeu
i els de Dret civil català: excloents o compatibles? 545**

MARIA FONT I MAS

1. Presentació..... 545
2. Dels conceptes autònoms europeus a la correlativa interpretació autònoma547
3. Exemple d'interpretació disfuncional d'un concepte de DIPr europeu:
«obligació d'aliments» versus «pensió compensatòria» 549
4. Consideracions finals..... 559

**El criteri de raonabilitat com a límit moderador en l'exigibilitat del
compliment conforme al Llibre VI del CCCat 561**

LAURA ARROYO SAN JOSÉ

1. Introducció.....561
2. El concepte de raonabilitat i la seva estandarització com a model de conducta.. 563
3. La possibilitat raonable d'avertiment dels defectes o incorreccions
del bé venut. Necessàriament una qüestió d'incompliment dels deures
precontractuals d'informació?..... 573
4. A mode de conclusió: Abast i funcions del criteri de La raonabilitat en el
compliment del contracte 578

La resolució de conflictes amb els consumidors en els serveis financers . 581

IMMACULADA BARRAL-VIÑALS

1. La protecció del consumidor en el procés de liberalització dels serveis públics. 581
2. *L'especial intensitat* de l'obligació de resoldre conflictes en els serveis financers: els sistemes sectorials paral·lels 584
3. El nou sistema de resolució de conflictes de consum que impulsa la LADRC: visió general 586
4. El sistema arbitral de consum: la relativa incidència en la resolució de conflictes de serveis financers 589
5. Els serveis d'atenció al client 593
6. Els defensors del client: és l'esquema ombudsman la solució? 597
7. La tutela dels consumidors mitjançant òrgans administratius i la futura entitat sectorial única 603
8. Bibliografia 611

Conseqüències de la cooperació reforçada en el Reglament europeu en matèria de règim econòmic matrimonial i matrimoni entre persones del mateix sexe 617

DRA. DIANA MARÍN CONSARNAU

1. Introducció 617
2. Quin és l'escenari a la UE? 619
3. Matrimoni entre persones del mateix sexe, cooperació reforçada i règim econòmic matrimonial 623
4. Reflexió final 629

Presente y futuro del derecho sucesorio balear como filigrana de un conjunto normativo «heterointegrado» 631

FRANCESCA LLODRÀ GRIMALT

1. Presentación del Derecho sucesorio balear como filigrana de un conjunto normativo heterointegrado 631
2. Futuro del derecho sucesorio balear como filigrana de un conjunto normativo «heterointegrado» 644

L'acció d'inoficiositat legitimària. Legitimació i conseqüències del seu no exercici 655

CRISTINA VILLÓ TRAVÉ

1. Introducció 655
2. La responsabilitat pel pagament de la llegítima 657
3. La protecció del contingut econòmic de la llegítima 659
4. Inoficiositat legitimària 660

L'acció d'inoficiositat legitimària. Legitimació i conseqüències del seu no exercici

CRISTINA VILLÓ TRAVÉ

*Professora de Dret civil
Universitat Rovira i Virgili*

SUMARI

1. INTRODUCCIÓ. 2. LA RESPONSABILITAT PEL PAGAMENT DE LA LLEGÍTIMA. 3. LA PROTECCIÓ DEL CONTINGUT ECONÒMIC DE LA LLEGÍTIMA. 4. INOFICIOSITAT LEGITIMÀRIA. 4.1. *Naturalesa jurídica de l'acció d'inoficiositat.* 4.2. *Ordre de reducció dels actes gratuïts.* 4.3. *Legitimació per a interposar l'acció d'inoficiositat.* 4.3.1. *Subjectes legitimats.* 4.3.2. *Els subjectes perjudicats per la falta d'exercici de l'acció d'inoficiositat.*

1. INTRODUCCIÓ

En el Dret Civil català, quan l'actiu hereditari és superior al passiu, hi ha una sèrie de subjectes —descendents del causant i, en defecte d'aquests, els seus progenitors— que, pel seu parentiu amb el causant, tenen dret a obtenir de l'herència un determinat valor patrimonial en concepte de llegítima (en concret, una quarta part de l'herència).

El seu dret té un caràcter preferent respecte de les atribucions que voluntàriament el causant hagués previst en el seu testament, així com també davant d'altres drets com la quarta vidual del cònjuge o convivent supervivent, o el dret a detraure la quarta falcídia de l'hereu. Sense perjudici, això sí, de procedir primer al pagament dels creditors del causant i de les càrregues hereditàries, en virtut del principi «abans pagar que heretar».

No obstant això, en determinats casos no queden béns en l'herència per a fer front a les llegítimes perquè prèviament s'han fet atribucions que, objectivament, no tenen un caràcter preferent, com una donació o llegat. D'aquesta manera, i per tal de solventar aquesta situació, es dona a determinats subjectes la possibilitat d'interposar la denominada acció d'inoficiositat, que permet reduir aquestes atribucions i obtenir així l'actiu necessari per a satisfer l'import de les llegítimes.

Fins a l'entrada en vigor de la Llei 10/2008, de 10 de juliol, del Llibre IV del Codi Civil de Catalunya, els únics legitimats per a interposar aquesta acció eren els legitimaris i els seus hereus, però aquesta Llei introdueix una important novetat en matèria de llegítima —i, en concret, respecte de l'acció d'inoficiositat— incorporant, en el seu art. 451-24.1 CCCat, als hereus del causant com a subjectes també legitimats per a la reducció o supressió per inoficiositat de llegats, donacions i altres atribucions per causa de mort.

Això ens porta a plantejar-nos què passarà en Dret Civil català quan, tot i no haver actiu suficient per al pagament de les llegítimes per causa d'inoficiositat legitimària, cap dels subjectes legitimats exercita l'acció. La resposta és clara: els legitimaris no rebran el valor que els correspon en concepte de llegítima individual. No obstant això, el problema es planteja quan tractem d'atribuir la responsabilitat per les conseqüències negatives que deriven de no haver interposat l'acció a algun dels subjectes que, en el seu moment, la podien haver interposat.

La qüestió és, doncs, determinar qui farà front al perjudici que deriva de no interposar l'acció d'inoficiositat en el termini previst. Això és, a la no satisfacció de l'import total de les llegítimes quan no hi ha prou béns a l'herència perquè s'ha disposat de tots ells per via de llegats, donacions o altres atribucions per causa de mort, i no s'ha procedit a la seva reducció tot i que les llegítimes tenien un caràcter preferent.

En aquest sentit, serà el legitimari qui, com a conseqüència directa, es quedarà sense cobrar la llegítima i, per tant, assumirà el perjudici? O bé serà l'hereu qui haurà de fer front al pagament amb el seu propi patrimoni per no haver actuat diligentment en la seva obligació de pagar les llegítimes?

La llei guarda silenci sobre aquesta qüestió, com tampoc regula una preferència en l'exercici de l'acció d'un grup de subjectes respecte dels altres, sinó que ofereix un tracte igualitari per a tots dos (legitimaris —i

els seus hereus— i hereus del causant), cosa que dificulta encara més determinar a qui d'ells s'hauria d'atribuir la responsabilitat.

Cal, doncs, donar resposta a aquesta qüestió i aclarir qui hauria de ser, sota el nostre parer, el subjecte sobre el qual recaiguessin les conseqüències derivades de la manca d'exercici de l'acció d'inoficiositat legitimària.

2. LA RESPONSABILITAT PEL PAGAMENT DE LA LLEGÍTIMA

Abans de centrar-nos en l'anàlisi de l'acció d'inoficiositat legitimària, la qual constitueix el tema central del treball, és necessari referir-nos al paper de l'hereu en el pagament de la llegítima. «L'hereu respon personalment del pagament de la llegítima i, si escau, del suplement d'aquesta». Així ho indica l'art. 451-15.1 CCCat, deixant clar que el pagament de la llegítima és una responsabilitat personal de l'hereu.

Ja no ens trobem davant d'una afecció dels béns de l'herència al pagament de la llegítima, com sí que succeïa en la Compilació (art. 140 CDCC). Actualment, parlem d'un dret de crèdit a un valor patrimonial que no donarà lloc a un assentament en el Registre de la Propietat. Únicament donaran lloc a una anotació preventiva en el Registre de la Propietat, per petició del legitimari, la demanda de reclamació de llegítima o, si escau, del seu suplement (art. 451-15.2 CCCat), o del llegat de béns immobles o d'una determinada suma de diners, sempre que la llegítima s'hagués atribuït per mitjà d'aquest llegat (art. 451-15.3 CCCat)¹.

A més, en cas de concurrència d'una pluralitat d'hereus, no hi haurà solidaritat entre ells en la responsabilitat pel pagament de la llegítima. Ens trobem davant d'un supòsit de deute contra una comunitat hereditària, de manera que el suport legal d'aquesta afirmació s'extreu de l'art. 552-7 CCCat. El pagament de les llegítimes consisteix en un acte d'administració hereditària i no de disposició hereditària, de manera que els legitimaris, en la reclamació del seu dret a la llegítima, es dirigiran contra la comunitat i els membres integrants d'aquesta s'hauran de posar d'acord en la manera que s'efectuarà el pagament de les llegítimes, com a acte d'administració

1 Diferent és el cas del llegat simple de llegítima que, com indica l'art. 451-15.3 CCCat, no té la consideració de llegat de quantitat i no dóna lloc, per si mateix, a cap assentament registral, de manera que també s'entén que constitueix un dret de crèdit del legitimari.

(art. 552-7.2 CCCat)². Dit això, entenem que la seva responsabilitat pel pagament de les lligítimes serà mancomunada, atès que l'apartat 5è de l'art. 552-7 CCCat estableix que «la responsabilitat dels cotitulars per les obligacions que resulten de la seva administració és mancomunada de manera proporcional a les seves quotes respectives».

Finalment, és important destacar que la responsabilitat de l'hereu està limitada al *relictum* i al *donatum*, el que significa que no està obligat a respondre del pagament de la lligítima amb el seu patrimoni personal. En matèria legitimària no opera la responsabilitat il·limitada de l'hereu, amb independència que hagi acceptat l'herència pura i simplement (és a dir, sense realització d'un inventari de l'herència). I això passa perquè la lligítima no és ni un deute del causant, ni una càrrega hereditària, per a les quals l'art. 461-18 CCCat fixa una responsabilitat il·limitada de l'hereu en cas d'acceptació pura i simple.

Pot succeir també que no s'hagi instituït un hereu en la successió, perquè tota l'herència ha estat distribuïda en llegats. En aquest cas, està clar que ni el marmessor universal ni els legataris haurien de respondre personalment del pagament de les lligítimes (sense perjudici de la possibilitat de reduir els llegats). No obstant això, la configuració de la lligítima s'entendria, en aquest cas concret i sota el nostre punt de vista, com un dret de crèdit contra un patrimoni. Això permet que, en defecte d'hereu, en el dret general de Catalunya el marmessor universal pugui procedir al pagament de les lligítimes en virtut de les seves funcions d'administració i liquidació hereditària, com si d'un gestor del patrimoni hereditari es tractés. Mentre que, per la seva banda, en el dret local de Tortosa, l'absència d'un marmessor universal té com a resultat que siguin els legataris, com a únics subjectes que intervenen en la successió, els que hagin d'encarregar-se de les funcions d'execució hereditària i, en aquest sentit, procedir al pagament de les lligítimes amb el patrimoni hereditari³.

2 LAMARCA I MARQUÈS, A.: «arts. 451-7, 451-8 y 451-11», a EGEEA-FERRER (dir.), *Comentari al llibre quart del Codi Civil de Catalunya, relatiu a les successions*, Vol. II, Edit. Atelier, Barcelona, 2009, p. 1361.

3 En relació amb el cas excepcional que en el dret local de Tortosa els legataris siguin els que s'encarreguen de dur a terme les funcions d'execució com a únics subjectes que intervenen en la successió, vegeu VILLÓ TRAVÉ, C.: *La responsabilidad por el pago de las deudas hereditarias en el Derecho civil de Cataluña*, Edit. Atelier, Barcelona, 2018, pp. 265-272.

Dit això, a manera de conclusió podem afirmar que, si hi ha hereu, serà ell qui, com a titular del patrimoni i subjecte que se subroga en les obligacions del causant que no s'extingeixen per la seva mort (art. 411-1 CCCat), respondrà del pagament de les llegítimes (art. 45115.1 CCCat). Però, en cas contrari, els legitimaris no es veurien perjudicats per l'absència d'un hereu en la successió perquè el seu dret de crèdit és contra el patrimoni hereditari, i no contra la figura de l'hereu. D'aquesta manera, en el dret general de Catalunya el marmessor universal pagarà les llegítimes i, en el cas de Tortosa, seran els legataris els qui procediran al seu pagament. Això sí, tant en un cas com en l'altre ho faran amb el patrimoni hereditari. Sense oblidar que, en tot cas, la responsabilitat pel pagament de les llegítimes, amb independència de la intervenció o no d'un hereu en la successió, es limita a aquest patrimoni (responsabilitat *intra vires*).

3. LA PROTECCIÓ DEL CONTINGUT ECONÒMIC DE LA LLEGÍTIMA

El legitimari ha de percebre el valor complet del que li correspon per llegítima individual. Algunes vegades, però, la satisfacció del valor total de la llegítima es pot veure dificultat per causes com equivocació de càlcul, augment del cabal relict, llegats i donacions inoficioses, etc.

Per aquest motiu, la llei preveu dos mecanismes que permeten protegir la «intangibilitat quantitativa» de la llegítima. Aquests mecanismes són l'acció de suplement de llegítima⁴ i l'acció d'inoficiositat

4 A grans trets, l'acció de suplement de llegítima és la possibilitat que es dona al legitimari d'exigir allò que li falta per a completar l'import de la seva llegítima individual quan el que ha rebut el legitimari per institució d'hereu, llegat, atribució particular en pacte successori o donacions imputables a la llegítima és inferior al que li correspon en virtut de la seva llegítima individual, excepte quan, després de la mort del causant, s'hagués donat per totalment pagat de la llegítima corresponent o hagués renunciat al suplement. Això no serà així quan després del pagament de la llegítima apareixen nous béns en l'herència. En aquest últim cas, el legitimari té dret a la llegítima encara que s'hagués donat per pagada o hagués renunciat al suplement (art. 451-10.3 CCCat), ja que es tracta d'una situació que no podia haver previst amb anterioritat a l'aparició dels béns. En definitiva, perquè el legitimari pugui exercir aquesta acció caldrà que:

- a.- El causant li hagués atribuït un valor patrimonial a títol d'«institució hereditària, llegat, atribució particular o donació, o de qualsevol altra manera» (art. 451-1 CCCat).
- b.- L'atribució no assoleixi el valor total que li correspon al legitimari per la seva llegítima individual.
- c.- El legitimari, després de la mort del causant, no s'hagués

legitimària. A continuació, ens centrarem en aquesta última, i en les conseqüències que deriven de la seva manca d'exercici.

4. INOFICIOSITAT LEGITIMÀRIA

El causant té llibertat per a disposar dels seus béns com així ho desitgi, el que pot donar lloc al fet que no quedin béns suficients en l'herència per fer front a les legítimes quan, lliurement, el testador disposi dels seus béns *inter vivos* o *mortis causa* a favor de persones diferents dels seus legitimaris.

Com venim reiterant, la llegítima ve imposada legalment com un valor patrimonial que el causant està obligat a satisfer, de manera que la inexistència de béns en l'actiu hereditari líquid no serà motiu suficient per a no satisfer-les.

És per això que la llei permet a l'hereu reduir els llegats sempre que no hi hagi béns suficients en l'actiu hereditari líquid per a pagar les legítimes (art. 451-22 CCCat). Aquesta possibilitat és el que s'anomena «reducció dels llegats per causa d'inofficiositat legitimària».⁵ No obstant això, per a aquells casos en què no hi hagi llegats, o bé la seva reducció sigui insuficient per a pagar les legítimes, l'art. 451-22.3 CCCat també permet la reducció o, fins i tot, la supressió de «les donacions computables per al càlcul de la llegítima atorgades pel causant i les atribucions particulars fetes en pacte successori a favor d'estranyos o, fins i tot, de legitimaris, en la part no imputable a la llegítima».

En definitiva, quan es doni, d'una banda, l'existència de legitimaris i, de l'altra, la inexistència en l'herència de béns suficients per a satisfer les seves legítimes, es podrà procedir a la reducció dels actes gratuïts de

donat per totalment pagat ni hagués renunciat a la llegítima o al seu suplement (art. 451-10.2 CCCat). Si es compleixen aquests requisits, el legitimari pot exercir l'acció de suplement de llegítima dins dels 10 anys següents a la mort del causant (art. 451-27 CCCat). Un cop exercida, el subjecte passiu de l'acció, és a dir, l'hereu o el subjecte facultat per al pagament, haurà de satisfer l'import que falta per cobrir la totalitat de la llegítima individual del legitimari.

5 PUIG I FERRIOL, L. i ROCA TRIAS, E.: *Institucions del Dret civil de Catalunya*, Vol. III, 7ª Edició, 2009, Edit. Bosch, Barcelona, p. 570.

disposició realitzats pel causant, per tal d'obtenir el *quantum* necessari per a poder pagar les llegendes⁶.

4.1. Naturalesa jurídica de l'acció d'inoficiositat

Com hem dit, l'acció d'inoficiositat permet la reducció o, fins i tot, la supressió, de llegats i donacions, quan aquests puguin impossibilitar el pagament de les llegendes. En aquest sentit, hem de precisar quina és la naturalesa jurídica d'aquesta acció.

En relació amb els llegats, la naturalesa jurídica de l'acció d'inoficiositat vindrà determinada pel tipus de llegat objecte de la reducció. És a dir, si aquest és d'eficàcia real o obligacional.

En el cas dels llegats d'eficàcia real, es configura com una acció de naturalesa rescissòria, ja que, en ells, la propietat s'adquireix amb la delació⁷. Per tant, es procediria a la reducció d'un llegat del qual el legatari ja en té, en aquell moment, la plena propietat. Sense perjudici, això sí, de la possibilitat que l'hereu no li hagi lliurat encara la seva possessió.

Si, per contra, el llegat objecte de reducció —o supressió— fos un llegat d'eficàcia obligacional, l'acció d'inoficiositat no tindria aquesta naturalesa rescissòria, donat que, en el seu cas no s'obté la propietat amb la delació, sinó que el legatari és titular d'un dret de crèdit contra el gravat.

Per la seva banda, les donacions *mortis causa* també poden ser objecte de reducció o supressió si no hi ha actiu suficient per a fer front a les llegendes. Si així fos, hem de diferenciar, simplement a efectes teòrics, aquelles donacions en què s'ha produït un lliurament immediat de la propietat, d'aquelles en les que la propietat s'adquireix després de la mort del donant. Tant en un cas com en l'altre, la naturalesa jurídica

6 Vegeu PUIG I FERRIOL, L. i ROCA I TRIAS, E.: *Institucions del Dret civil...*, ob. cit., p. 571; VAQUER ALOY, A.: «La legítima en el Derecho Civil de Catalunya», a TORRES GARCÍA (coord.), *Tratado de legítimas...*, ob. cit., p. 510; i VAQUER ALOY, A.: «La legítima en Catalunya», a GETE-ALONSO Y CALERA (dir.), *Tratado de derecho de sucesiones*, Tom II, Edit. Civitas, Pamplona, 2011, p. 2066.

7 CORTADA I CORTIJO, N.: *L'obligació de legítima en el dret civil de Catalunya*, Tesi doctoral, Universitat de Lleida, Lleida, 1996, p. 255.

de l'acció d'inoficiositat té una naturalesa rescissòria⁸, com passa també en els llegats d'eficàcia real.

Així, en les donacions en què es produeix una transmissió immediata de la propietat, això succeeix perquè, evidentment, en el moment en què es procedeixi a la reducció de la donació el donatari ja serà propietari del bé donat, en tant que ja ho era amb anterioritat a la mort del causant. Per la seva banda, l'acció de reducció d'aquelles donacions en què la propietat no es transmet immediatament, però sí que s'adquireix directament després de la mort del causant, també té naturalesa rescissòria. En el seu cas, les podem assimilar clarament al cas dels llegats d'eficàcia real, ja que en ambdós casos s'adquireix la propietat per la delació i, per tant, l'acció de reducció recauria sobre un llegat o donació que ja és propietat del seu beneficiari.

A més, l'acció de reducció o supressió de donacions és també una acció declarativa de condemna, ja que amb el seu exercici el legitimari sol·licita una declaració d'inoficiositat. I, juntament amb aquesta declaració, rebrà el dret de crèdit que li permet fer efectiu el valor que li correspon en concepte de llegítima, la qual cosa, al seu torn, també li permetrà exigir al donatari la restitució del que li correspongui en virtut de la reducció o supressió⁹.

4.2. Ordre de reducció dels actes gratuïts

L'ordre que s'ha de seguir a efectes de dur a terme la reducció consisteix a reduir —o, fins i tot, suprimir—, en primer lloc, els llegats. I, només en cas que això no sigui suficient, es reduiran —o suprimiran— les donacions. Aquest ordre té un caràcter imperatiu, el que significa que «el causant no pot alterar l'ordre de prelación en la reducció de donacions i atribucions particulars ni disposar que siguin reduïdes abans que els llegats»(art. 451-23.3 CCCat).

En aquest sentit, hem de fer un seguit d'apreciacions:

8 Vegeu, en aquest sentit, CORTADA I CORTIJO, N.: *L'obligació de llegítima en el...*, ob. cit., p. 262; O'CALLAGHAN MUÑOZ, X.: «La inoficiosidad legitimaria», *Revista Jurídica de Catalunya*, any LXX, núm. 2, abril-juny, 1971, p. 279; i VALLET DE GOYTISOLO, J.: *Panorama del Derecho de sucesiones*, Tom I, Edit. Civitas, Madrid, 1982, p. 668.

9 CORTADA I CORTIJO, N.: *L'obligació de llegítima en el...*, ob. cit., p. 263.

Pel que fa a la reducció de llegats, com hem dit, els llegats són la primera atribució que serà objecte de reducció, sense que el causant pugui alterar aquest ordre. Això no obstant, el que sí és possible és que el causant, d'acord amb la seva pròpia voluntat, estableixi un ordre de reducció dels llegats entre si, el que tindrà com a conseqüència que uns es redueixin —o supprimeixin— abans que els altres. En cas contrari, és a dir, si el causant no exercita aquesta opció, la reducció es farà, com indica l'art. 451-23.1 CCCat, en proporció al valor de cada llegat¹⁰.

Per la seva part, en la reducció de les donacions cal tenir present que les donacions constitueixen un títol ferm, de manera que el donatari ja és propietari de la donació amb anterioritat a l'obertura de la successió, el que justifica que abans es procedeixi a la reducció dels llegats¹¹.

Per a decretar un ordre en la reducció o supressió de les donacions i atribucions particulars es partirà de la data en què es van realitzar. Respecte d'això, i d'acord amb la regulació legal de l'art. 451-23.2 CCCat, es començarà per les més recents i se seguirà per la següent més recent, i així successivament. I, en cas que les donacions tinguessin la mateixa data, o la seva data fora indeterminada, es reduiran a prorrata.

En el cas concret de les donacions a legitimaris cal precisar, d'una banda, que es podran reduir en la part que excedeix el valor del que els correspon per llegítima. I, d'altra banda, que les donacions no computables no seran, tampoc, reduïbles¹² (art. 451-22.3 CCCat *a sensu* contrari).

4.3. Legitimació per a interposar l'acció d'inoficiositat

4.3.1. *Subjectes legitimats*

En el Dret successori català, la legitimació activa per a interposar l'acció de reducció de donacions i llegats inoficiosos s'ha reconegut tradicionalment

10 D'acord amb l'art. 451-22.2 CCCat, a efectes de reducció o supressió «les donacions per causa de mort i les assignacions de llegítima que no s'han fet efectives en vida del causant tenen el mateix tractament que els llegats».

11 VAQUER ALOY, A.: «La llegítima en el Derecho Civil de Cataluña», a TORRES GARCÍA (coord.), *Tratado de legítimas...*, ob. cit., p. 510.

12 Entre les donacions no computables s'inclouen les donacions no imputables que el causant va realitzar amb anterioritat als seus últims deu anys de vida. Vegeu VAQUER ALOY, A.: «La llegítima en el Derecho Civil de Cataluña», a TORRES GARCÍA (coord.), *Tratado de legítimas...*, ob. cit., p. 510.

als legitimaris i als seus hereus. En aquest sentit, la Llei 10/2008 del Llibre IV del Codi Civil de Catalunya introdueix una important novetat en matèria de llegítima, ja que, com s'indica en l'apartat VI del seu Preàmbul —en concret en el paràgraf 5è *in fine*— «en matèria d'inoficiositat legitimària, s'estén la legitimació activa per demanar la reducció o supressió de donacions als hereus del causant».

Així, la legitimació activa per a exercir l'acció de reducció de donacions i llegats ja no correspon només al legitimari i als seus hereus, com a creditors de la llegítima, sinó que el CCCat introdueix una novetat més en matèria de llegítima, incorporant, en el seu art. 451-24.1 CCCat, als hereus del causant com a subjectes legitimats per a dur a terme la reducció de llegats¹³, amb independència que haguessin acceptat l'herència pura i simplement o a benefici d'inventari, així com també per a la reducció de les donacions.

En aquest sentit, el legislador va considerar oportú introduir els hereus del causant com a subjectes legitimats per exercir l'acció de reducció per ser ells els que han de fer front al pagament de les llegítimes¹⁴. Per contra, els que d'acord amb l'apartat 3r de l'art. 451-24 CCCat no estan legitimats per interposar l'acció d'inoficiositat són els creditors del causant, «sens perjudici que puguin procedir contra l'hereu que no ha gaudit del benefici legal d'inventari i que resulti afavorit per la reducció o la supressió».

En cas que no hi hagués hereu però sí marmessor universal entenem que aquest no estaria legitimat per a interposar l'acció d'inoficiositat, com es desprèn de la regulació dels subjectes legitimats de l'art. 451-24.1 CCCat, que no els inclou entre els subjectes legitimats, igual que succeeix amb la resta de subjectes facultats per al pagament. Per tant, en aquest cas

13 En el seu precedent legal, l'art. 375.1 CS, l'hereu del causant només estava legitimat per a reduir els llegats en els casos d'acceptació pura i simple de l'herència, però no quan hagués acceptat a benefici d'inventari (com es desprèn de la interpretació *a sensu* contrari de l'art. 375.1, que estableix que «l'acció per inoficiositat de llegats i altres disposicions per causa de mort correspon solament als legitimaris i a llurs hereus, i a l'hereu del causant, quan no hagi acceptat l'herència a benefici d'inventari (...)). Per la seva banda, en el cas de les donacions, únicament podien exercir l'acció d'inoficiositat els legitimaris i els seus hereus, però no els hereus del causant (art. 375.1 CCCat *in fine*).

14 Respecte d'això, vegeu VAQUER ALOY, A.: «La legítima en el Derecho Civil de Cataluña», a TORRES GARCÍA (coord.), *Tratado de legítimas...*, ob. cit., p. 511 i VAQUER ALOY, A.: «La legítima en Cataluña», a GETE-ALONSO Y CALERA (dir.), *Tratado de derecho...*, ob. cit., p. 2067.

serien els legitimaris els que haurien d'interposar l'acció d'inoficiositat, i si no la exercitessin, no rebrien l'import que els correspon en concepte de llegítima individual. Això passaria respecte de les donacions ja que, respecte dels llegats excessius, el marmessor universal podria no lliurar el llegat si coneix per endavant que serà necessari reduir-lo per a pagar les llegítimes. En la nostra opinió, no hi ha motiu per excloure la legitimació del marmessor, com a executor de l'herència, per a interposar l'acció d'inoficiositat legitimària. És més, creiem que l'ampliació de la legitimació prevista pel Llibre IV del CCCat també hauria d'haver previst la legitimació del marmessor quan sigui ell qui s'encarregui de pagar les llegítimes. Especialment, per la transcendència que la seva legitimació o la manca d'aquesta té en relació amb l'atribució dels perjudicis derivats de la manca d'exercici de l'acció d'inoficiositat.

Dit això, els subjectes legitimats tenen un termini de quatre anys¹⁵ des de la defunció del causant per a interposar l'acció d'inoficiositat (art. 451-24.2 CCCat)¹⁶. Sens perjudici de la possibilitat que els legataris, donataris, o adquirents en pacte successori afectats per la inoficiositat, puguin evitar la pèrdua de la totalitat de la cosa llegada, donada, o adquirida, mitjançant el pagament en diners de l'import objecte de reducció (art. 451-22.4 CCCat).

Es tracta, en definitiva, de pagar en metàl·lic la quantia necessària per a cobrir les llegítimes (és a dir, per la qual se'ls reduiria la seva atribució) per tal d'aconseguir, d'una banda, que la seva atribució es mantingui tal

15 La regulació del Dret Civil espanyol no és tan clara respecte del termini de què disposa l'hereu forçós per a l'exercici de l'acció d'inoficiositat. El CC guarda silenci respecte d'aquesta qüestió, el que ha portat a plantejar diferents possibilitats doctrinals. Una passa per l'aplicació del termini general de 15 anys de l'art. 1964 CC, aplicable a aquelles accions que no tenen un termini especial. Una altra possibilitat és la de recórrer a l'art. 1299 CC i aplicar així el termini de 4 anys propi dels actes rescisoris. I, finalment, també hi ha la possibilitat d'entendre aplicable el termini de 5 anys de l'art. 646 CC, per la similitud amb el cas que ens ocupa. En la nostra opinió, i d'acord amb TORRES GARCÍA i DOMÍNGUEZ LUELMO, el més encertat seria recórrer a l'aplicació del termini de 15 anys de l'art. 1964 CC. Vegeu, en aquest sentit, TORRES GARCÍA T. i DOMÍNGUEZ LUELMO, A.: «La legítima en el Código Civil», a TORRES GARCÍA (coord.), *Tratado de...*, ob. cit., pp. 53 i 60.

16 Això sempre que l'acció d'inoficiositat no s'hagués extingit perquè el legitimari no ha arribat a ser-ho, o perquè ha renunciat a interposar-la. Vegeu PUIG I FERRIOL, L. i ROCA I TRIAS, E.: *Instituciones del Dret civil...*, ob. cit., p. 573.

com estava prevista, i, per altra banda, que els legitimaris rebin l'import complet de les seves lletges individuals¹⁷.

Val a dir que en el CC espanyol, per contra, d'acord amb l'art. 817 CC «las disposiciones testamentarias que mengüen la legítima de los herederos forzosos se reducirán, a petición de éstos, en lo que fueran inoficiosas o excesivas».

El precepte evidencia que en Dret Civil espanyol l'únic legitimat per a interposar l'acció d'inoficiositat és l'hereu forçós. El que resulta comprensible si tenim en compte que la finalitat última de l'acció d'inoficiositat és la de garantir la intangibilitat quantitativa de la seva lletgima.

En aquest sentit, la lògica apunta que, com regula el CC, si l'hereu forçós és qui en última instància cobrarà i té interès en cobrar l'import de la lletgima, també sigui ell qui, com a principal interessat en què aquest cobrament es faci efectiu, adopti tots els instruments que la llei posa al seu abast per a aconseguir-ho.

Així doncs, en el Dret Civil espanyol la resposta és clara en aquest sentit: l'hereu —com a successor universal del causant— és qui haurà d'efectuar el pagament de les lletgimes com a part de les seves funcions d'execució, sempre que no s'hagi nomenat un marmessor que s'encarregui de fer-ho. No obstant això, l'art. 817 CC no preveu la possibilitat que cap d'ells —ni l'hereu ni el marmessor— interposi l'acció d'inoficiositat. Probablement per la idea abans vista que sigui la persona interessada en cobrar qui es procuri l'actiu necessari per a satisfer el seu dret.

Aquesta previsió de l'art. 817 CC (la legitimació per a interposar l'acció només a favor dels hereus forçosos) té una clara conseqüència sobre el tema que ens ocupa: sobre ells recau tota la responsabilitat d'adoptar els mitjans que tenen al seu abast per a cobrar la seva lletgima quan el testador hagués disposat de tots ells *inter vivos o mortis causa*, sense marge a entrar a valorar mitjançant criteris interpretatius si és o no el més adequat, a diferència del que passa en el CCCat.

17 Vegeu al respecte DEL POZO CARRASCOSA, P., VAQUER ALOY, A. i BOSCH CAPDEVILA E.: *Derecho Civil de Cataluña. Derecho de sucesiones*, 3a Edició, Edit. Marcial Pons, Madrid, 2017, p. 418.

4.3.2. *Els subjectes perjudicats per la falta d'exercici de l'acció d'inoficiositat*

Com hem dit ja en l'apartat anterior, una de les principals novetats introduïdes pel Llibre IV en matèria legitimària és la possibilitat que els hereus del causant interposin l'acció de reducció per inoficiositat en dos supòsits en què el seu antecedent legal, l'art. 375 CS, exclou la seva legitimació:

1.- D'una banda, d'acord amb l'art. 451-24 CCCat, els hereus del causant estan legitimats per a exercir l'acció de reducció o supressió per inoficiositat, sense diferenciar entre si l'acceptació per part de l'hereu va ser pura i simple o a benefici d'inventari, el que sembla lògic ja que la responsabilitat de l'hereu pel pagament de les llegendes no variarà pel tipus d'acceptació. En aquest sentit, el CCCat modifica la regulació de l'art. 375.1 CS. En ell, només s'admetia la legitimació de l'hereu del causant en aquells casos en què hagués acceptat pura i simplement, el que resultava de la interpretació *a sensu* contrari de l'art. 375.1 CS, segons el qual l'acció d'inoficiositat corresponia a l'hereu del causant «quan no hagi acceptat a benefici d'inventari».

A més, aquest precepte limitava la legitimació de l'hereu del causant a la reducció o supressió únicament dels llegats, però, per contra, no el legitimava per a exercir l'acció d'inoficiositat respecte de les donacions, com veurem a continuació.

2.- D'altra banda, i com acabem d'avançar, l'art. 451-24 CCCat regula els subjectes que ostenten la legitimació activa per a exercir l'acció d'inoficiositat en virtut d'un criteri comú o, el que és el mateix, sense distinció entre si la reducció o supressió recau sobre llegats, donacions o altres atribucions per causa de mort. La conseqüència d'això és que ja no s'exclou a l'hereu del causant de la legitimació per a reduir o suprimir les donacions (com sí que succeïa en el CS)¹⁸, sinó que estarà legitimat per a interposar l'acció en els mateixos casos en què ho estan els legitimaris i els seus hereus, sense cap distinció.

18 Probablement, en el CS l'exclusió de l'hereu del causant com a subjecte legitimat per a la reducció o supressió de les donacions, a diferència de la seva legitimació en el cas dels llegats (si havia acceptat pura i simplement), responia al fet que l'hereu era qui havia de satisfer els llegats, mentre que les donacions ja haurien estat lliurades amb anterioritat.

De tot això resulta que, al CCCat, l'hereu del causant està legitimat activament per a interposar l'acció d'inoficiositat en qualsevol cas. En altres paraules, les novetats introduïdes pel Llibre IV es resumirien en què l'hereu del causant apareix com un subjecte legitimat per a la reducció o supressió per inoficiositat de llegats, donacions i altres atribucions per causa de mort, amb independència de la modalitat d'acceptació per la qual optés (pura i simple o a benefici d'inventari).

En definitiva, la reforma ha volgut ampliar l'àmbit d'actuació dels hereus del causant, equiparant-los, en aquest aspecte, als mateixos legitimaris (i als seus hereus).

No obstant això, encara que el canvi suposa una harmonització en la legitimació per a exercir l'acció d'inoficiositat, també ens genera una sèrie de dubtes quan ens plantejem les conseqüències que derivaran de la manca d'exercici de l'acció dins del seu termini de caducitat (quatre anys des de la defunció del causant (art. 451-4.2 CCCat)).

En aquest sentit, està clar que si no hi ha béns suficients en l'herència per fer front a les llegítimes caldrà procedir a la reducció dels llegats i les donacions per a poder satisfer l'import de la llegítima. Però, què passarà quan, tot i no haver actiu suficient per al pagament de les llegítimes, cap dels subjectes legitimats exercita l'acció d'inoficiositat?

Com hem avançat en l'apartat anterior, la limitació de la possibilitat d'interposar l'acció d'inoficiositat a favor dels hereus forçosos per la que opta el CC dissipa qualsevol tipus de dubte al respecte, ja que, havent-hi únicament un legitimat —l'hereu forçós— òbviament també serà ell l'únic responsable de procurar-se l'import de la seva llegítima. No obstant això, en el cas del CCCat el dubte sorgeix, no només per la legitimació a favor dels legitimaris i els seus hereus però també dels hereus del causant, sinó perquè la possibilitat d'aquests últims d'interposar l'acció respon a una novetat i, per tant, a una voluntat de canvi per part del legislador.

Centrant-nos, doncs, en el Dret Civil català, en principi i d'acord amb la regla general anteriorment apuntada¹⁹, l'hereu no ha de pagar les llegítimes amb els seus béns propis, de manera que la lògica apuntaria al fet que, de no haver suficients béns en l'herència per a pagar-les, i davant la limitació de la responsabilitat pel pagament als béns hereditaris, els legitimaris es

19 Vegeu l'apartat relatiu a «la responsabilitat pel pagament de la llegítima».

quedarien sense cobrar. El que els generaria un important perjudici, ja que deixarien de cobrar una atribució que els correspon legalment.

Tot i així, el fet que actualment la legitimació activa per a exercir l'acció la tinguin, tant els legitimaris —i els seus hereus— com els hereus del causant, planteja el dubte de per què han de ser precisament els legitimaris els que es vegin perjudicats per la manca d'exercici de l'acció d'inoficiositat. És a dir, l'hereu del causant també podria haver evitat que les llegítimes es quedessin sense pagar interposant ell mateix l'acció i, d'aquesta manera, evitar-li el perjudici al legitimari.

En aquest sentit, ens podríem plantejar que, partint que actualment la llegítima es configura com un dret de crèdit contra l'hereu, aquest tindria el deure d'haver interposat l'acció que permetés completar el pagament de les llegítimes, com a pagament del que, com ja hem indicat al principi del treball, és responsable personalment. I, atès que l'hereu del causant tenia a la seva mà els mecanismes suficients per a fer efectiu el pagament, se li hauria imposar, com a «sanció», l'obligació de satisfer les llegítimes amb els seus béns propis en els casos en què no hagués interposat l'acció d'inoficiositat amb anterioritat a l'expiració del termini de prescripció de quatre anys des de la mort del causant.

És important destacar que, en aquest cas, no vulneraríem la responsabilitat limitada de l'hereu front al pagament de les llegítimes. Aquesta responsabilitat hauria estat limitada als béns hereditaris fins al moment en què, per no haver actuat diligentment i no haver exercit l'acció d'inoficiositat, tot i saber que era necessari per a satisfer les llegítimes individuals, se li imposa el pagament amb els seus propis béns.

La qüestió se centra, fonamentalment, en determinar sobre quins dels subjectes legitimats per a exercir l'acció d'inoficiositat han de recaure les conseqüències negatives que deriven de la manca d'exercici per qualsevol d'ells. La llei guarda silenci sobre aquesta qüestió, com tampoc regula una preferència en l'exercici de l'acció d'uns respecte dels altres, sinó que ofereix un tracte igualitari per a tots dos (legitimaris —i els seus hereus— i hereus del causant) que dificulta, encara més, la possibilitat de concloure qui ha de fer front als perjudicis derivats de no exercir l'acció d'inoficiositat. Així, si adoptem la solució per la qual els legitimaris es queden sense cobrar, serà l'hereu qui es veurà clarament beneficiat per aquesta opció, ja que mantindrà intacte el seu propi patrimoni en detriment dels legitimaris. I si, per contra, considerem que l'hereu hauria de fer front al pagament de les llegítimes amb els seus béns, els

beneficiats seran els legitimaris que veuran satisfet l'import de la seva llegítima individual. Del que es conclou que, independentment de la solució que s'adopti al respecte, un grup es veurà beneficiat o, si escau, perjudicat, respecte de l'altre.

Al nostre parer, per poder optar entre una o altra solució, s'ha de prendre en consideració l'ampliació de la legitimació a favor dels hereus del causant en el CCCat. En aquest sentit, podem afirmar que la realització de canvis per part del legislador sempre respon a una finalitat, com seria, en aquest cas, equiparar els hereus del causant amb els legitimaris, que ja havien vingut sent amb caràcter general els subjectes legitimats per exercir l'acció d'inoficiositat en tot cas.

Probablement, aquest sigui un motiu pel qual s'hagi de prendre en consideració la importància que la llei dóna a l'hereu del causant com a subjecte legitimat per a exercir l'acció d'inoficiositat. I, a més, aquest canvi s'ha de posar en relació amb la naturalesa de dret de crèdit que, des del CS, s'atorga a la llegítima.

La llegítima, d'acord amb la seva configuració actual, es tracta d'un dret de crèdit contra l'hereu, que haurà de respondre personalment del seu pagament. En la nostra opinió, precisament aquesta configuració com a dret de crèdit és determinant per a optar per una solució a aquesta qüestió.

Sota el nostre punt de vista, el més lògic és que sigui l'hereu del causant, com obligat al pagament de les llegítimes, qui procuri fer efectiu el dret per tots els mitjans que tingui al seu abast, inclòs l'exercici de l'acció d'inoficiositat. I, en definitiva, que sigui ell qui hagi d'ocupar-se que aquest dret de crèdit es pagui per complet.

En altres paraules, el legitimari és el subjecte a qui s'ha de pagar el que li correspongui en concepte de llegítima individual. I, per la seva banda, l'hereu del causant, com a subjecte obligat al pagament, és qui ha de pagar-li l'import que li correspongui. En aquest sentit, creiem que de la mateixa manera que és l'encarregat de realitzar el pagament com estimi convenient, també seria raonable que fos ell qui s'encarregués activament que aquest pagament es fés efectiu i, en definitiva, qui s'ocupés de fer front al dret de crèdit que existeix contra ell. Per això, considerem que, de la mateixa manera que la realització del pagament constitueix una obligació seva (sempre que no s'hagi facultat a un altre subjecte amb aquesta finalitat), l'hereu ha de fer ús de tots els mecanismes de què disposa per a complir amb la seva obligació: pagar les llegítimes.

Així, creiem que, en aquest sentit, l'exercici de l'acció d'inoficiositat per part de l'hereu adopta un caràcter instrumental al pagament de les llegendes o, el que és el mateix, al compliment del dret de crèdit del que ell és el subjecte passiu.

Per tant, sota el nostre punt de vista, podem concloure que seria l'hereu qui, en cas de no haver-se interposat l'acció d'inoficiositat per cap dels subjectes legitimats per a fer-ho, hauria de fer front al pagament de les llegendes amb el seu propi patrimoni, sense que això impliqués una vulneració de la seva responsabilitat limitada.

esult

bord

esult

esult

esult

esult

esult

esult

